

СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ НА ВСС	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС - 4163	27-05-2024

**ДО СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА
ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

**ДО БЪЛГАРСКИ ИНСТИТУТ
ЗА ПРАВНИ ИНИЦИАТИВИ**

ОТГОВОРИ

от Дияна Иванова Дамянова - Цанкова - кандидат за заемане на длъжността Административен ръководител - Председател на Районен съд - Кула на поставени въпроси от Български институт за правни инициативи

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ НА ВСС,

УВАЖАЕМА Г-ЖО ГЯУРОВА - ВЕГЕРТСЕДЕР,

Във връзка с поставените въпроси от БИПИ предоставям на Вашето внимание моите отговори:

Въпрос: Какво е Вашето мнение за промените в Конституцията на Република България, отнасящи се до съдебната власт, обнародвани в ДВ бр. 106 от 22.12.2023г.

Отговор: С посочените изменения в основния закон, в частта за съдебната власт, се продължава започнатата през 2015г. т.нар. „ Съдебна реформа“, като с последните промени се постигна окончателно разделяне на Висшият съдебен на два съвета - Висш съдебен съвет/ВСС/ и Висш прокурорски съвет/ВПС/, което е гаранция за независимост на едната гилдия спрямо другата, като разбира се все още има въпроси, по които решенията ще се вземат от Общо събрание на двата съвета, но те са силно редуцирани. С посочените промени се въведе и промяна в съотношението на членовете в двата съвета, които са от парламентарната квота и тези, които са пряко избрани от магистратите, като по отношение на съдиите с новото съотношение ще се са гарантира по – голяма независимост на съдиите, което обаче не се наблюдава при конструирането на Прокурорска колегия, където след последните изменения на Конституцията се създава опасност от политизиране, което е абсолютно недопустимо и силно ограничаване независимостта на прокуратурата. Аз лично намирам повечето промени за положителна стъпка като цяло, като разбира се не мога да не отбележа, че самите промени бяха извършени без достатъчно задълбочено и всеобхватно обсъждане, като не беше дадена достатъчна възможност на най - пряко засегнатите от промените, каквито сме съдиите, както и прокурорите и следователите, за да може да изразим своето становище, което е изключително важно. Това допълнително способства за създаването се

усещане в обществото като цяло, че направените промени не целят истинска реформа, която да постигне независим съд и прокуратура, които да работят за интересите на обществото, а не на конкретни политически субекти.

Въпрос: В предходните и заключителни разпоредби на ЗИД на КРБ /ДВ, бр. 106/2023г./ е посочено че „Изборните членове на Висшия съдебен съвет и Висшия прокурорски съвет се избират в срок от три месеца от влизане в сила на законите, които се отнасят до прилагането на чл. 129- чл. 130б“. По какъв начин трябвала се проведе този избор, според Вас, за да се избегне усещането за манипулации на вота?

Отговор: Изборът следва да бъде проведен чрез пряко и тайно гласуване, като следва да има осигурена възможност гласуването да се извършва с хартиени бюлетини или чрез електронно дистанционно гласуване, в зависимост от предпочитанията на всеки гласуващ. В тази връзка е изключително важно системата за електронно гласуване да е достатъчно надеждна, за да се избегне всеки риск от злоупотреби.

Въпрос: На 11.10.2022г. СК на ВСС взе решение да не прилага нито един от 4-те разработени модела за реформа на съдебната карта. Какво е Вашето мнение по въпроса? Смятате ли, че концепцията за общностния съд с по-висока ангажираност на съдиите в живота на дадена общност може да бъде алтернатива на преформатиране на съдебната карта?

Отговор: Не искам да коментирам решението на СК на ВСС защо не бе избран нито един от предложените модели за реформа на съдебната карта. Моето мнение е че е наложително в един момент да се извърши тази реформа и се надявам работата в тази насока да продължава с нужното старание и усилия. Въпросът е доста всеобхватен и за да се пристъпи към реални стъпки в тази насока, трябва да се отчитат много специфики. Реформата, която бе извършена в прокуратурата с реструктурирането на голяма част от прокуратурите показва някои слабости, както и много положителни последици. Превръщането на много районни прокуратури в териториални отделения към по – големи райони прокуратури, в които отделения има служители на прокуратурата, които обслужват гражданите, даде възможност на населението от тези населени места да продължат да бъдат обслужвани на място, което внесе известно успокоение сред хората. Тази реформа касае и самите магистрати, тъй като по този начин ще се постигне по - голяма специализация, което от своя страна е важно за бързината и качеството на тяхната работа. Както вече казах, реформата трябва да бъде извършвана много внимателно, като бъдат взети предвид спецификите на всеки един съд.

По отношение на Общостния съд считам, че в страните, където е уреден и действия са постигнати добри резултати и е доказал своята ефективност, като тук искам да отбележа, че мнението ми е формирано единствено на информацията и анализите, които намирам на интернет страницата на БИПИ.

Не съм запозната доколко при работата по реформата на съдебната карта изобщо е обсъждана концепцията за общостния съд с по-висока ангажираност на съдиите в живота на дадена общност. В нашата правосъдна система и действащо законодателство няма възможност за прилагане на тази концепцията.

Въпрос: Проблемът с неравномерната натовареност е повсеместен и все още не е намерена формулата, чрез която да се постигне баланс между отделните съдебни райони. Какви са Вашите виждания за въвеждане на инструменти (от нормативен и организационен характер) за постигане на по-равномерна натовареност между органите на съдебната власт и отделните магистрати.

Отговор: Това е може би един от най-съществените проблеми, който създава напрежение между колегите, както от различни съдилища, така и между съдиите в един съд. Въпреки непрестанната работа в тази насока, все още не е намерено наистина робещо решение. В тази връзка искам да посоча, че при отразяването на натовареността, не се отчитат някои специфика на работата в малките съдилища, където работят малко съдии и липсва каквато и да било специализация, както и че тези съдии дават много по-често дежурства от съдиите в другите съдилища. Предполагам, че медиацията, както и реформата, касаеща заповедните производства, ще окаже положително влияние върху натовареността в отделните органи на съдебна власт, но в същото време трябва много прецизно да се проследява ефектът, който ще настъпи с централизираното разпределение на заповедните производства именно в малките съдилища, където делата като бройка може да са по-малко, но неотчитането на посочените от мен специфики на работа в тези съдилища при тяхната натовареност, може да доведе до реална/не само като бройка/ по-голяма натовареност именно в тях.

Въпрос: Една от широко дискутираните теми в съдийските среди е тази за възнагражденията и начина на определянето им. Какво е Вашето мнение по въпроса - смятате ли, че разликата във възнагражденията между инстанциите е прекомерна? Необходимо ли е законово закрепване на критериите за определяне на възнагражденията на всички нива в системата, а не само на т.нар. „трима големи“?

Отговор: Смятам, че следва законово да бъде закрепен критерият за определяне на възнагражденията на магистратите от всички нива в системата, като разбира се следва да има разлика във възнагражденията между инстанциите, която разлика обаче не следва да е толкова голяма, както е в момента и която се увеличава с всяко повишаване на възнагражденията. Затова мисля, че би било добро решение, ако се фиксира процентно разликата във възнагражденията между отделните нива, както и да се увеличат възнагражденията за ранг.

Въпрос: Какво е Вашето мнение за Единната информационна система на съдилищата?

Отговор: В Районен съд – Кула работим със системата от началото на нейното внедряване, когато на всеки съд бе предоставена възможност да избере дали веднага да започне да работи със системата или да бъде отложено във времето. Въпреки известните несъвършенства, които има, като цяло системата работи добре и в процеса на работа се отстраняват тези слабости, като в същото време и се надгражда.

Въпрос: От 01.07.2024г. се очаква да влязат в сила промените в Закона за медиацията и в ГПК, с които се въвежда задължение за провеждане на процедурата по медиация по някои видове дела. В края на миналата година ВСС прие и релевантните подзаконовни нормативни актове. Какво е мнението Ви за задължителното препращане към медиация по висящи съдебни дела?

Отговор: Медиацията е способ за разрешаване на спорове, който не е нов и за нашата съдебна система. Въвеждането на нейната задължителност в предвидените от законодателя случаи тепърва ще покаже доколко е работещо и дали ще доведе до целените резултати и дали реално ще се стигне до улеснение и разтоварване на съдилищата. Разбира се, следва да се види и какво ще е решението на Конституционния съд по този въпрос.

Въпрос: През 2016г. в ЗСВ бяха приети промени, които закрепиха законово определени параметри на съдийското самоуправление. Вече изминаха повече от 7 години от действието на тези текстове. Какво е Вашето мнение за приложението им на практика? Как се реализира съдийското самоуправление съда, в който правораздавате?

Отговор: В съда, в който работя, сме само двама съдии, поради което не можем да сформираме общо събрание, но това обстоятелство не ни пречи да обсъждаме проблемите, свързани с организацията и работата на съда и на съдебните служители и да намираме общо решение за тях.

Въпрос: Вече няма общ Кодекс за етично поведение на българските магистрати. До какво смятате, че ще доведе разделянето на двата отделни етични кодекса?

Отговор: Не мисля, че едно такова разделение реално ще има някакво практическо значение, доколкото съдиите, прокурорите и следователите имат еднакъв статут на магистрати и респективно тяхното поведение следва да е съобразено с това. Мисля, че това разделение е направено единствено поради разделянето на Висшия съдебен съвет на два съвета-Висш съдебен съвет и Висш прокурорски съвет.

Въпрос: На страница 4 от концепцията Ви сочите, че има увеличение на броя на постъпилите дела и делата за разглеждане. Как си обяснявате този факт и виждате ли тенденция?

Отговор: Не мога да кажа дали това е някаква тенденция. Като цяло през последните няколко години се наблюдава тенденция на намаляване на новопостъпилите дела, но през 2023г. бе отчетено повишаване в постъпленията.

Въпрос: На страница 5 от концепцията Ви очертавате задълбочаващ се проблем с вещите лица и преводачите по делата. Как виждате разрешаването на този въпрос?

Отговор: Проблемът наистина е доста сериозен. Проблемът е не само в РС – Кула, но и в другите съдилища от областта. В тази връзка се опитваме да мотивираме експерти от различни области да се включат в списъка с вещите лица. Намирането на наистина работещо решение е изключително трудно и то в регион, с може би един от най – дълбоките демографски проблеми в страната, където проблемът с кадровата обезпеченост е във всички сфери на обществения, социалния и икономически живот.

Въпрос: На страница 15 от концепцията Ви сочите, че „доверието на цялото ни общество в съдебната система е изключително разколебано, а медийният образ е изключително противоречив“. На какво се дължи този факт и какво бихте направили Вие, ако бъдете избрана за административен ръководител?

Отговор: Разколебаването на доверието на обществото ни в съдебната система е следствие на много фактори. Безспорно е че ние не можем да влияем на всички от тях. По мое мнение е много важно всеки работещ в системата, независимо магистрат или съдебен служител, да изпълнява функциите си качествено и срочно. Затова, ако ми бъде гласувано доверие и

бъда избрана за административен ръководител на РС – Кула, ще направя всичко възможно, работата съда да е на нужното ниво, каквото смея да твърде и е и понастоящем.

Също така трябва да продължи работата на образователната програма, защото непознаването на спецификата на нашата работа от обществото, много често е причина за недоверието в съдебната системата.

Diyana Ivanova
Damyanova-
Tsankova